

Een veilige kerk

Beleidsnotitie Protestantse Gemeente Vlaardingen

Vastgesteld in de vergadering van de Algemene Kerkenraad op 27 oktober 2025 op voorstel van de Commissie vog: Ronald de Heer, Thomas Bezemer, Hans den Dekker, Peter van Rijn.

Inleiding

De Protestantse Gemeente Vlaardingen (PGV) wil haar leden een veilige en betrouwbare gemeenschap bieden, in het besef dat we door God aan elkaar gegeven zijn.

Door een beleid over Veilige kerk vast te stellen en uit te voeren werkt de PGV aan de bewustwording van machtsongelijkheid onder gemeenteleden en de effecten daarvan.

In deze notitie legt de Algemene Kerkenraad vast hoe hij dit beleid vormgeeft.

Bewustwording

De kerk hoort een veilige plaats te zijn voor iedereen. Gelukkig ervaren veel mensen de kerk ook zo. Toch is veiligheid binnen én buiten de kerk niet altijd vanzelfsprekend.

Ongewenste intimiteiten, grensoverschrijdend gedrag en andere vormen van misbruik, waaronder seksueel- en machtsmisbruik, komen helaas voor. Dat geldt ook voor zaken als roddelen, pesten, het gebruik van kwetsende woorden. Als kerkelijke gemeente is het noodzakelijk daarover na te denken. Het is immers belangrijk dat alle gemeenteleden goed met elkaar omgaan en elkaar met respect behandelen. Het gaat om de veiligheid van onze naaste en om de eer van de naam van God.

Bewustwording en alertheid rond veiligheid en misbruik is van belang. Herkennen wij als leden van de PGV signalen die te maken hebben met vormen van misbruik¹ in de kerk of

¹ In deze beleidsnotitie spreken we van 'misbruik'. Daaronder verstaan we alle mogelijke vormen van ongewenst gedrag en misbruik, waaronder dus ook seksueel misbruik.

die kunnen wijzen op huiselijk geweld? Is er erkenning voor slachtoffers, ook als het gaat om zaken van lang geleden? Het is van belang dat iedereen, van jong tot oud, weet waar hij of zij terecht kan als er sprake is van dergelijk misbruik.

Preventie

Beleid om een veilige kerk te zijn, begint met beleid om misstanden te voorkomen: preventie. Hieronder vallen de vaststelling van een algemene gedragscode, benoemingsbeleid van ‘werkers in de kerk’ en het aanvragen van een vog.

Gedragscode PGV

De Algemene Kerkenraad stelt een gedragscode vast voor de PGV. Het uitgangspunt voor deze gedragscode is wat de Bijbel leert over omgang met elkaar. In de gedragscode van de PGV staat hoe we als leden van de PGV met elkaar willen omgaan. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid zijn daarvan de kenmerken. Deze kenmerken vormen de basis voor de concrete regels in de gedragscode.

De gedragscode is bedoeld om ongewenst gedrag te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken. Hij bevat de volgende tien punten:

- 1. Veilige omgeving**
- 2. Respect**
- 3. Geheimhouding**
- 4. Persoonlijke integriteit**
- 5. Lichamelijke integriteit**
- 6. Privacy**
- 7. Taalgebruik**
- 8. Financiële belangen**
- 9. Seksueel misbruik**
- 10. Een cultuur van openheid**

De bijlage bij deze notitie bevat een infographic met een beschrijving van deze punten. Kerkenraden kunnen deze gebruiken bij bijvoorbeeld het benoemingsbeleid.

Benoemingsbeleid

In de PGV is het aantal professionals beperkt en is het aantal vrijwilligers groot. Elke vrijwilliger heeft een bijzondere taak in de kerkelijke gemeente en geniet daarin het vertrouwen van de gemeente. Dit vertrouwen komt soms expliciet tot uitdrukking in bijvoorbeeld de bevestiging van ambtsdragers of het voorstellen van vrijwilligers aan de gemeente. Soms gebeurt dat impliciet, bijvoorbeeld door het noemen van de naam van de vrijwilliger in de wijkbrief.

Beroepskrachten

Predikanten en kerkelijk werkers vallen onder een door de synode vastgestelde gedragscode, waaronder de vog-verplichting². Specifiek plaatselijk beleid is hier dus niet nodig.

Vrijwilligers

Nieuwe vrijwilligers krijgen waar nodig voor aanvang van de werkzaamheden de gedragscode toegestuurd of overhandigd. Zij krijgen de vraag zich aan deze gedragscode te houden.

Voor bepaalde categorieën vrijwilligers vindt de PGV een gesprek nodig voor aanvang van de werkzaamheden. In dat gesprek komen in elk geval de gedragscode aan de orde en de verplichting voor de vrijwilliger een vog te overleggen. Hieronder is vastgelegd voor welke vrijwilligers dit geldt.

Verklaring omtrent het gedrag (vog)

In april 2024 heeft de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland besloten een verklaring omtrent het gedrag (vog) te verplichten voor een aantal vrijwilligers in de kerk. Deze verplichting is op 1 juli 2025 ingegaan. De Algemene Kerkenraad van de PGV heeft een aantal specifieke vrijwilligerstaken benoemd waarvoor een vog gevraagd wordt. Bij nieuwe vrijwilligers geldt dat zij een vog aanvragen en overleggen voordat zij benoemd worden en met hun werkzaamheden beginnen. Zij kunnen als vrijwilliger gebruikmaken van de Regeling gratis vog.

Het gaat om de volgende categorieën:

1. ambtsdragers: *alle zittende en nieuw te benoemen ambtsdragers.*
2. alle anderen die namens de gemeente pastorale taken hebben: bijvoorbeeld *de contactpersonen*³
3. mensen die op regelmatige basis in contact staan met kinderen, jongeren of kwetsbare mensen: bijvoorbeeld *leiding oppas, kindernevendienst en jeugdclubs*

² VOG of vog? In deze notitie houdt de commissie zich aan de officiële spellingsregels. In de Woordenlijst van de Nederlandse taal is vog de juiste schrijfwijze, net als bijvoorbeeld cao, bv en zo meer.

³ Een wijkkerkenraad kan een uitzondering maken voor contactpersonen die alleen als taak hebben een attentie of iets dergelijks af te geven en niet bij gemeenteleden binnenkomen.

4. mensen die met regelmaat als enige volwassen samen zijn met minderjarigen of kwetsbare mensen: zie hierboven

5. vertrouwenspersonen

6. mensen in overige functies waarbij de kerkenraad een verklaring omtrent het gedrag als zinvol beschouwt, voor zover deze vrijwilligers geen ambtsdrager zijn. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om *penningmeester, boekhouder en ledenadministrateur*.

Bij aannname van dit beleid geldt de verplichting een vog te overleggen ook voor alle huidige vrijwilligers van deze zes categorieën. Voor het aanvragen van de vog geldt de vastgestelde procedurebeschrijving vog – Veilige Kerk.

Meldpunt

Als iemand vindt of constateert dat de gedragscode is geschonden, kan hij of zij dit melden bij de vertrouwenspersoon.

Vertrouwenspersonen

Binnen de PGV zijn twee vertrouwenspersonen actief. Zij zijn benoemd door de Algemene Kerkenraad. De vertrouwenspersoon is onafhankelijk. Daarom kan de vertrouwenspersoon niet daarnaast nog een andere functie hebben waarvoor een vog vereist is. De vertrouwenspersoon is aangesteld voor vier jaar. Deze periode is maximaal twee keer⁴ te verlengen. Zowel de Algemene Kerkenraad als de vertrouwenspersoon zelf kan de aanstelling tussentijds beëindigen. De Algemene Kerkenraad draagt er zorg voor dat de namen en contactgegevens van de vertrouwenspersonen in de gemeente bekend zijn.

De vertrouwenspersoon:

- a) biedt een luisterend oor aan degenen die bij hem of haar komt met verhalen, vragen of meldingen over de veiligheid in de gemeente;
- b) adviseert over eventueel te nemen stappen en ondersteunt daarbij de melder;
- c) geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad rond gesignaleerde knelpunten en preventieactiviteiten;
- d) heeft jaarlijks overleg met de Algemene Kerkenraad en legt daarbij verantwoording af door een geanonimiseerd jaaroverzicht van de activiteiten van de vertrouwenspersonen;
- e) voert werkzaamheden uit die passend zijn binnen het beleid Veilige Kerk.

⁴ Deze periode sluit aan bij de benoemingsperiode voor ambtsdragers

Interventie

De PKN heeft een schema ('routekaart') opgesteld waarin tien manieren staan waarop een melding bij de vertrouwenspersoon terecht kan komen. Bij elke manier is aangegeven hoe de vertrouwenspersoon vervolgens met een melding moet omgaan. Ook is bij elke manier van melding opgenomen welke ondersteuning het SMPR Meldpunt seksueel misbruik in de kerk aan vertrouwenspersonen kan bieden.

Het SMPR is de eerste vraagbaak voor de vertrouwenspersonen.

Zie routekaart voor vertrouwenspersonen:

[Routekaart vertrouwenspersonen](#)

Als de melding binnenkomt bij een ambtsdrager, dan heeft de PKN een protocol opgesteld: <https://protestantsekerk.nl/veilige-gemeente/wat-te-doen-als-het-misgaat/>

De PGV volgt dit protocol voor een zorgvuldige afwikkeling van een melding.

Nazorg

De inzet van de PGV en vertrouwenspersoon is om een melding af te handelen op een voor de melder bevredigende manier. Dat wil niet zeggen dat daarmee de kous af is. Soms is een vorm van nazorg wenselijk. Nazorg is altijd maatwerk. De vertrouwenspersoon bepaalt altijd samen met melder hoe het verdere proces eruit ziet.

Communicatie

Goede communicatie is een voorwaarde voor het kunnen zijn van een veilige kerk. Het gaat hierbij om communicatie bij de introductie van het beleid, om het vasthouden van aandacht en bewustwording, en om communicatie bij incidenten.

Introductie veilige kerk

De Algemene Kerkenraad brengt de introductie van het beleid Veilig kerk op de volgende manieren onder de aandacht van de gemeenteleden:

- Gemeenteavond

- Artikel in het plaatselijk kerkblad
- Artikel in wijkbladen, wijkbrieven
- Publicatie op website
- Publicatie in de kerk-app

In de volgende communicatiemiddelen krijgen de namen en contactgegevens van de vertrouwenspersonen een vaste plek:

- Plaatselijk kerkblad
- Wijkbladen, wijkbrieven
- Op de website

Vasthouden van beleid

Na de introductie van het beleid Veilige kerk is het zaak de aandacht hiervoor vast te houden. Dit gebeurt op de volgende manieren:

- Een keer per jaar staat het onderwerp op agenda van de Algemene Kerkenraad. Het ligt voor de hand dit te combineren met de bespreking van het jaarverslag van en met de vertrouwenspersonen;
- Eveneens een keer per jaar staat het onderwerp Veilige kerk op de agenda van de wijkkerkenraden, bij voorkeur aan de hand van het jaarverslag van de vertrouwenspersonen;
- Minimaal een keer per jaar staat 'Veilige kerk' als bezinningsonderwerp op de agenda van pastorale teams of consistorie;
- Een keer per jaar vindt een themakerkdienst plaats;
- Minimaal een keer per jaar een artikel of interview in het plaatselijk kerkblad of zo mogelijk in de wijkbladen of wijkbrieven.

Wat te doen als het misgaat

Ondanks alle voorzorgen en maatregelen van het beleid Veilige kerk kan er zich een incident voordoen waarbij het flink misgaat, bijvoorbeeld bij meldingen van vormen van ongewenst seksueel gedrag.

In een situatie waarin een gerucht – of meer dan een gerucht – zich binnen de gemeente verspreidt, kan onrust ontstaan. Dat geldt al helemaal als geruchten of berichten buiten de kerkelijke gemeente terechtkomen. Zorgvuldige communicatie is dan extra belangrijk.

Ook in dergelijke gevallen volgt de PGV het al genoemde '*Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*'. Daarbij hoort ook het invoeren van advies van de deskundigen van de SMPR.

Een cultuur van openheid

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken.

Veilige omgeving

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast.

Geheimhouding

Wij gaan zorgvuldig om met de gegevens die we van elkaar en anderen ontvangen en gebruiken deze alleen voor het doel waartoe ze zijn afgestaan.

Persoonlijke integriteit

Wij onthouden ons van elke vorm van agressie, geweld, intimidatie, gescheld, ongepaste of ongewenste humor, gepest, geroddel en buitensluiting.

Lichamelijke integriteit

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit. We zijn terughoudend in fysiek contact.

Seksueel misbruik

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezag relaties. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

Privacy

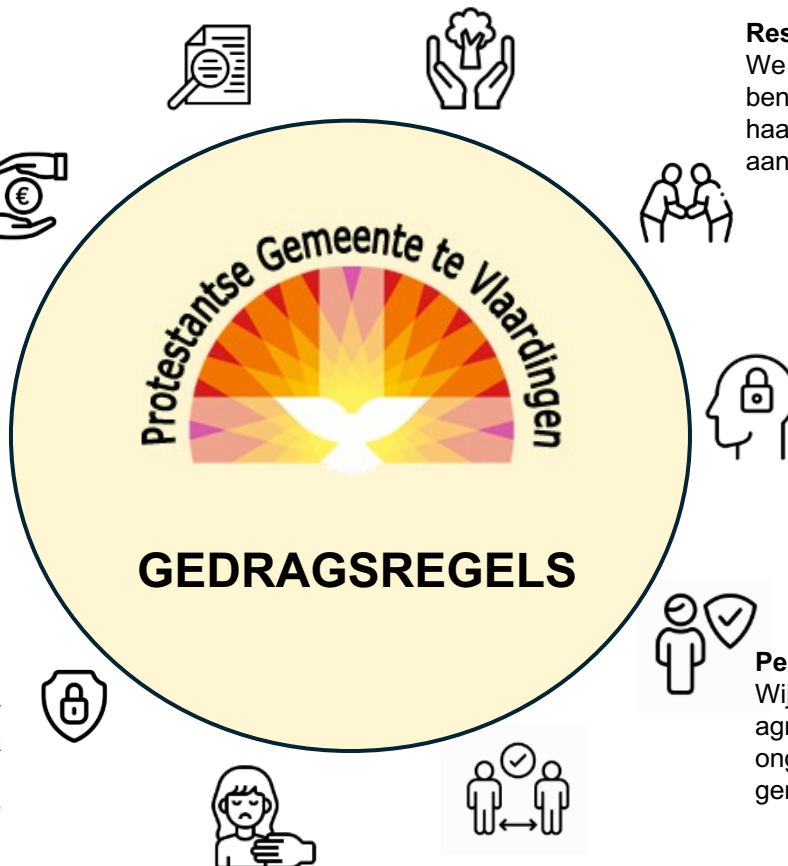
Wij dringen bij de uitoefening van onze taak voor de kerk, niet verder door in het privéleven van anderen dan voor de uitoefening van die taak nodig is.

Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander.

Financiële belangen

We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om.

GEDRAGSREGELS PROTESTANTSE GEMEENTE VLAARDINGEN

1. Veilige omgeving

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

2. Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen.

3. Geheimhouding

Wij gaan zorgvuldig om met de gegevens die we van elkaar en anderen ontvangen en gebruiken deze alleen voor het doel waartoe ze zijn afgestaan. Als wij bij de uitoefening van onze taak voor de kerk kennis ontvangen van vertrouwelijke gegevens over personen en zaken, zullen we geheimhouding bewaren, ook nadat we onze (vrijwilligers) functie/taak hebben neergelegd. Als geheimhouding schadelijk of gevaarlijk is voor betrokkene of anderen of als de wet anders eist, vervalt deze regel..

4. Persoonlijke integriteit

Wij onthouden ons van elke vorm van agressie, geweld, intimidatie, gescheld, ongepaste of ongewenste humor, gepest, geroddel en buitensluiting.

5. Lichamelijke integriteit

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit. We zijn terughoudend in fysiek contact.

6. Privacy

Wij dringen bij de uitoefening van onze taak voor de kerk, niet verder door in het privéleven van anderen dan voor de uitoefening van die taak nodig is.

7. Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander. We praten met respect over de ander, ook via de sociale media. Ook wanneer de ander niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen.

8. Financiële belangen

We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als bij het doorgeven.

9. Seksueel misbruik

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezag relaties. Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

10. Een cultuur van openheid

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken. Wanneer we aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen we contact zoeken met een van de vertrouwenspersonen.[2]